

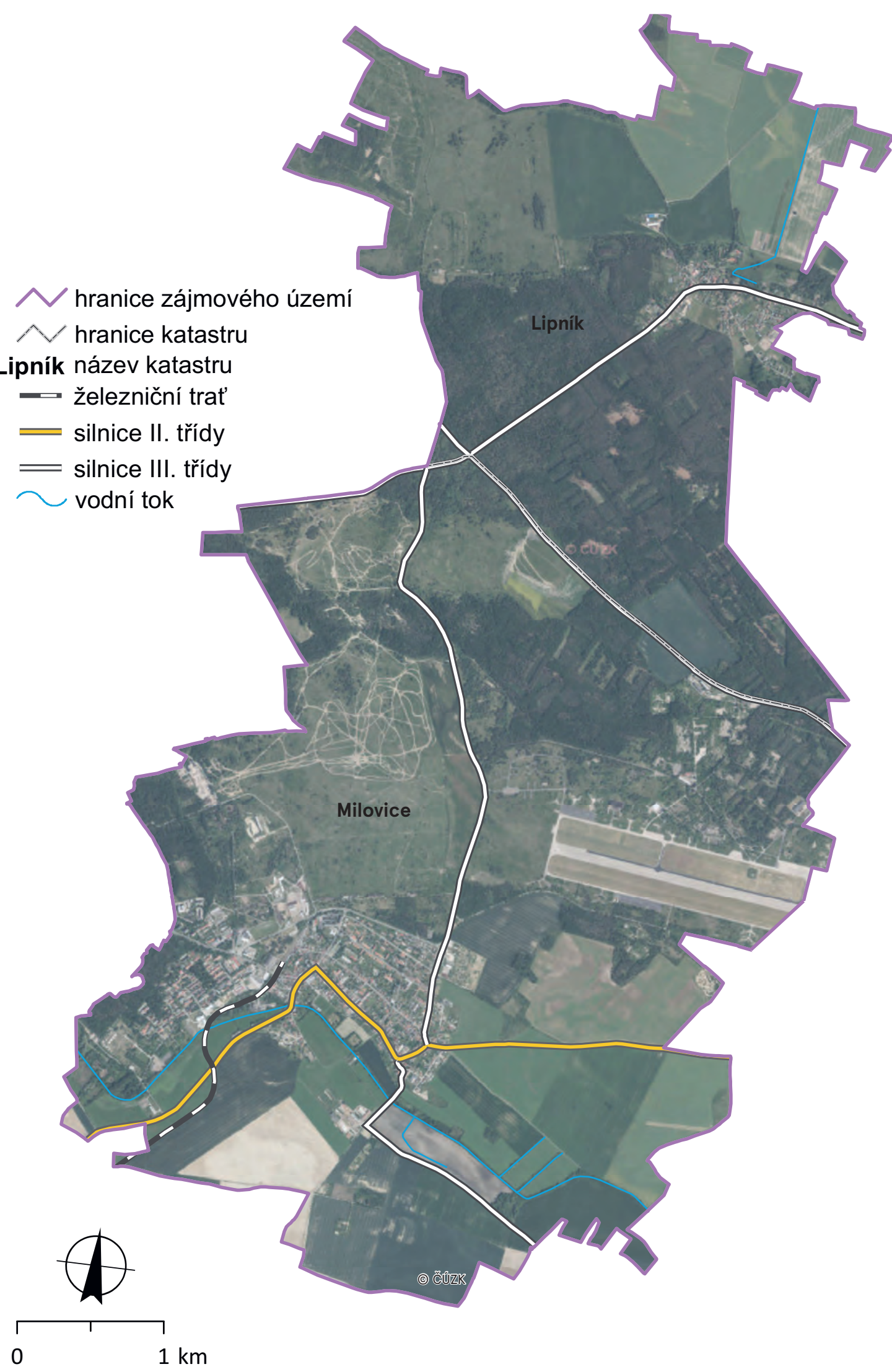
MILOVICE | MILITÁRNÍ A POSTMILITÁRNÍ KRAJINA

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

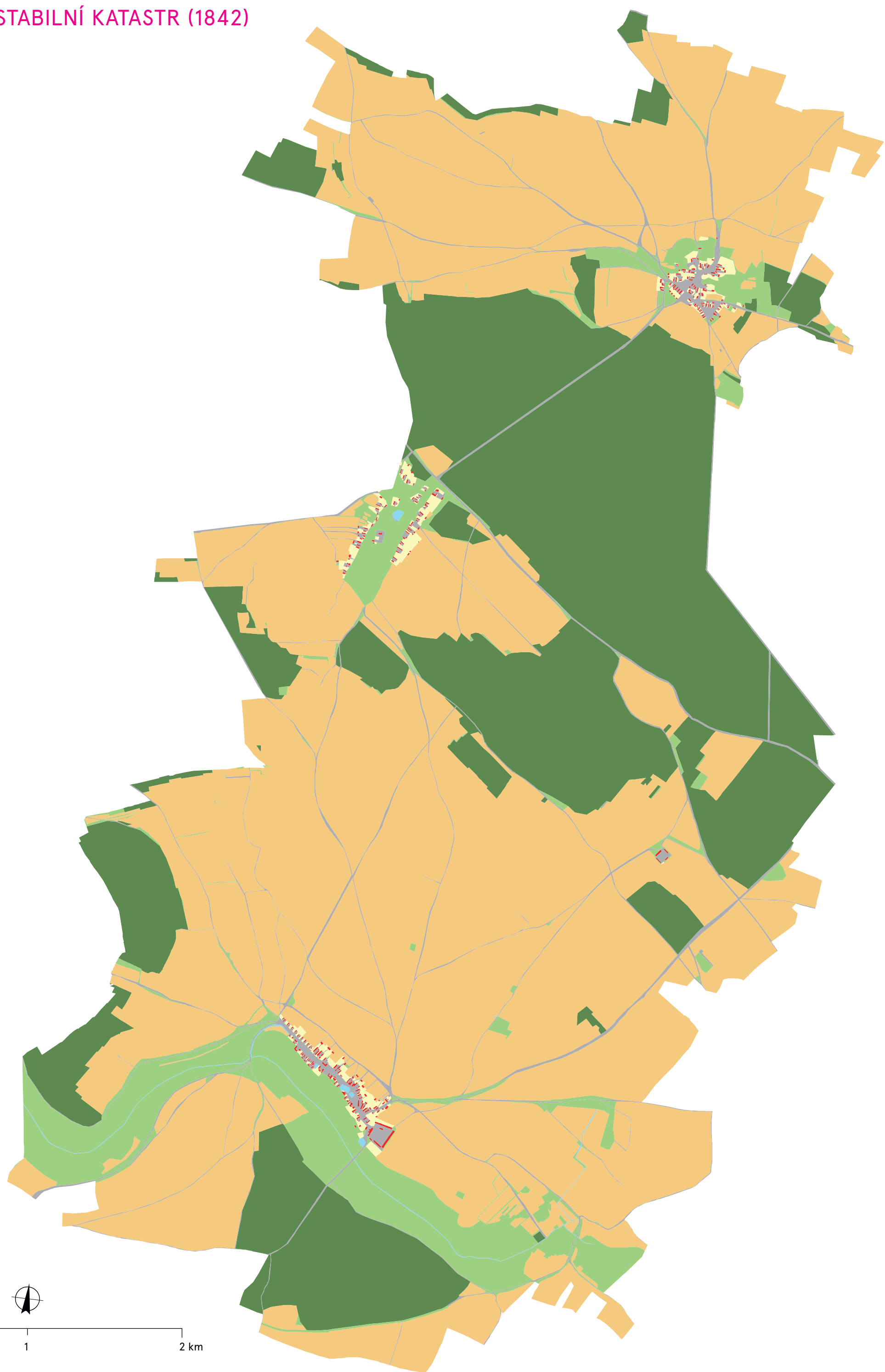

Dědictví
zaniklých
krajín

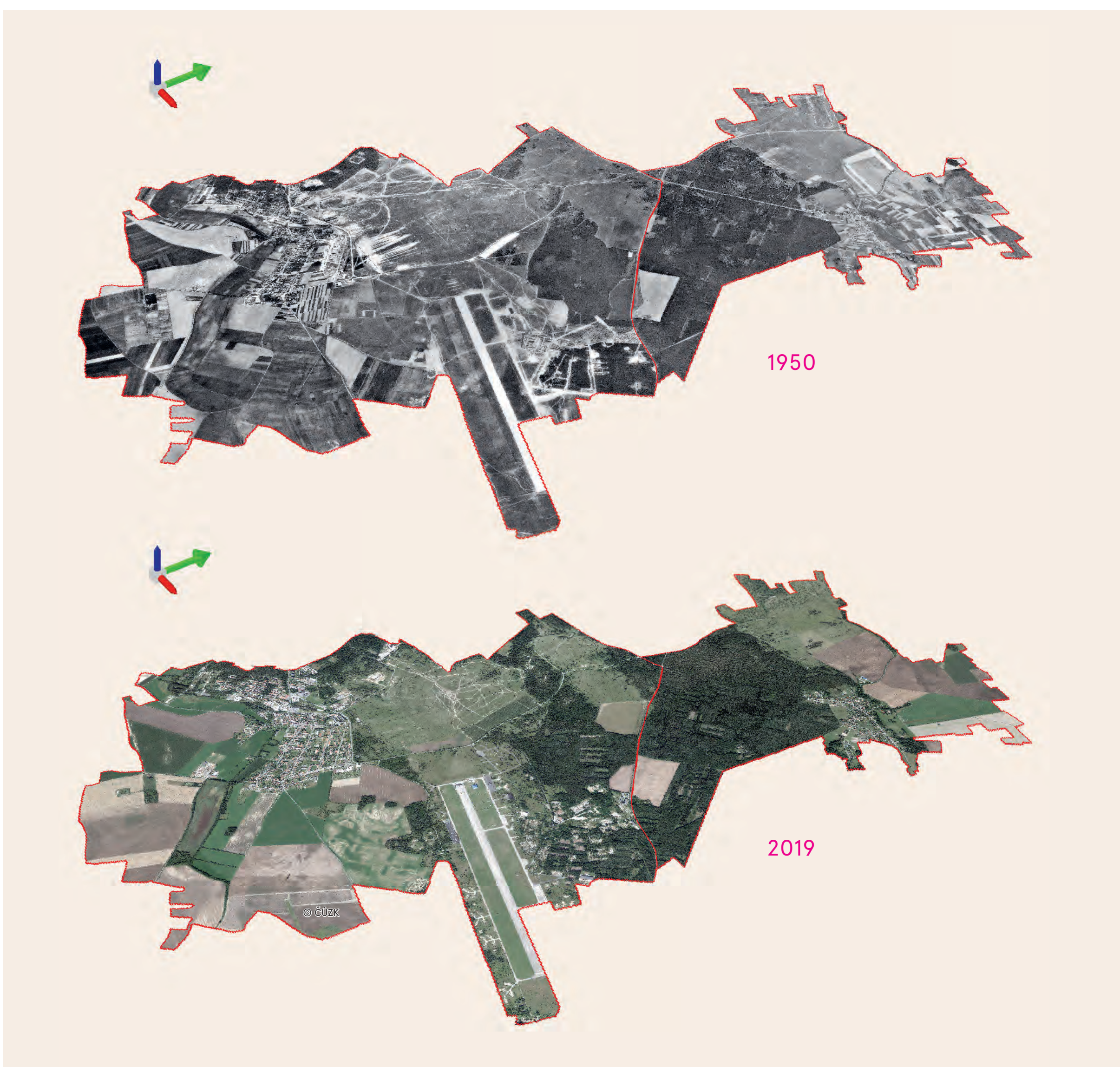
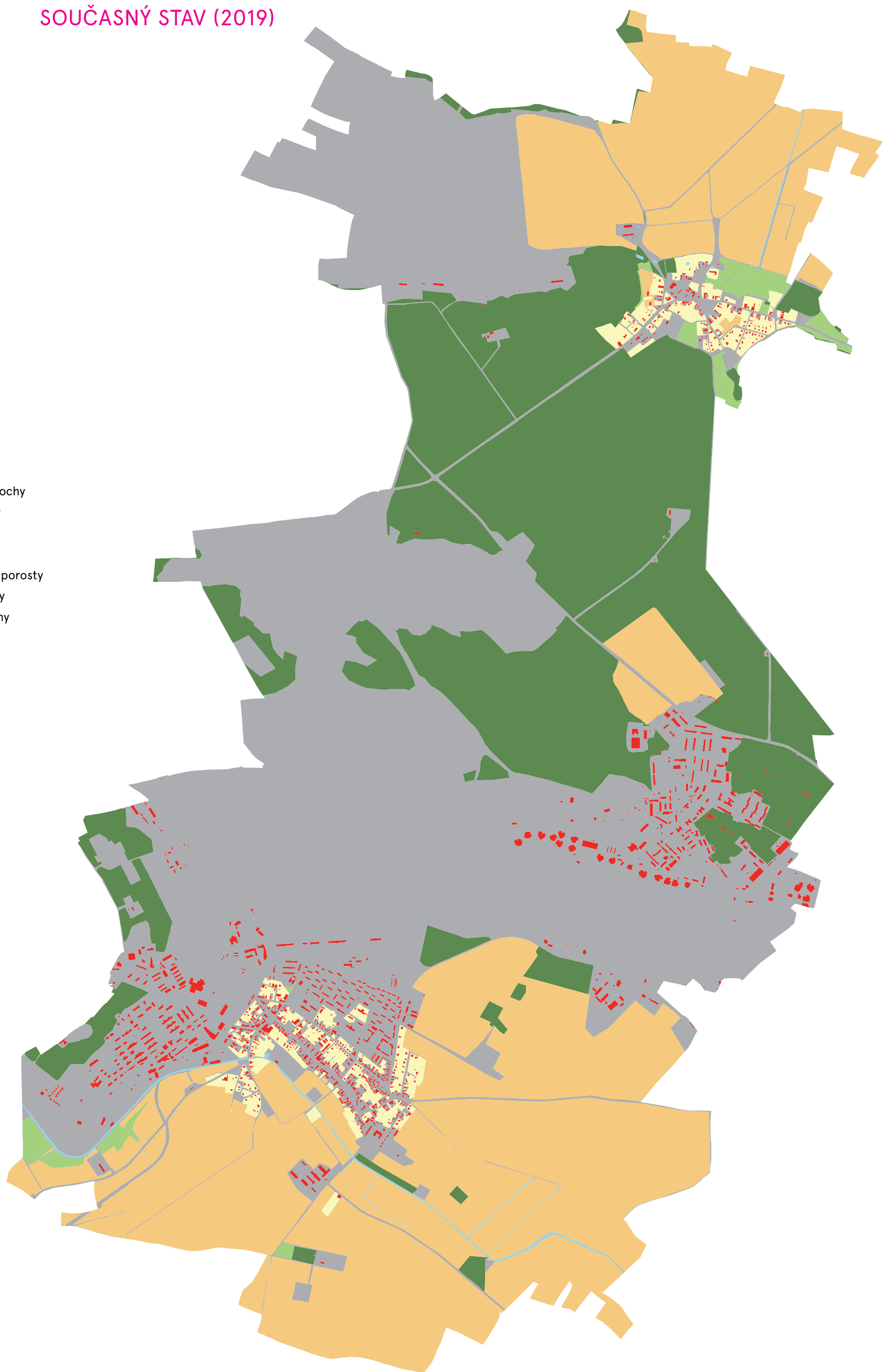
01 Přehledová mapa zájmového území. Mapový podklad: Data50, Ortofoto, 2019. © Český úřad zeměměřický a katastrální, www.cuzk.cz.

STABILNÍ KATASTR (1842)

SOUČASNÝ STAV (2019)

Krajinný pokryv
zastavěné plochy
vodní plochy
lesní plochy
orná půda
trvalé travní porosty
trvalé kultury
ostatní plochy

04 Modely krajiny – Milovice v letech 1950, 2019. Letecké měřické snímky VGHMÚř Dobruška, © MO ČR, 2019; Ortofoto 2019 © Český úřad zeměměřický a katastrální, www.cuzk.cz.

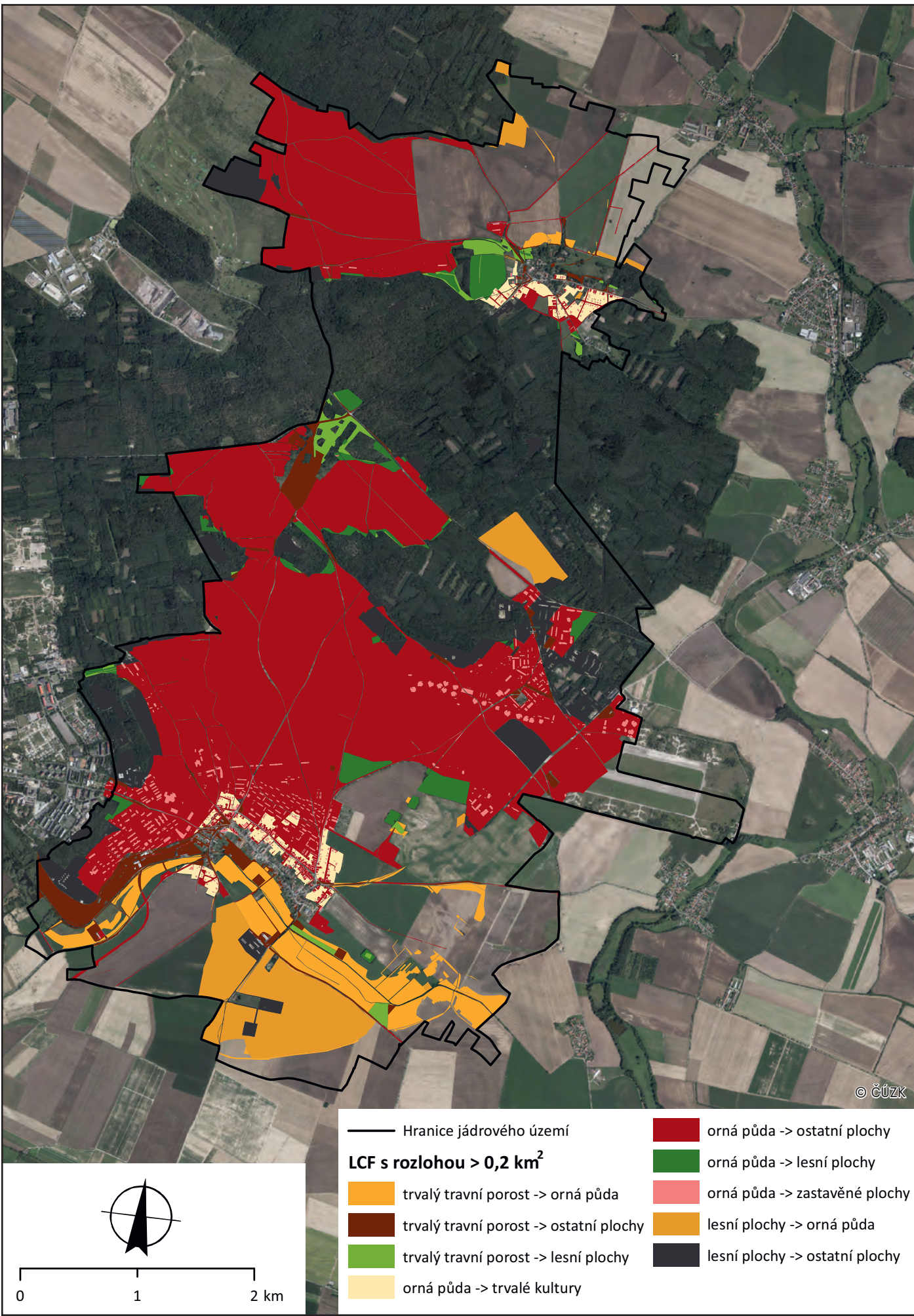
02 Seshora: Bývalé sovětské letiště Boží Dar. ■ Milovická leso-step. ■ Benátecký vrch – skládka.

03 Využití krajiny v katastrech Milovice nad Labem a Lipník v období vzniku map stabilního katastru (1842) a v současnosti (2019). Mapový podklad: Archiválé Ústředního archivu zeměměřictví a katastru, www.cuzk.cz.

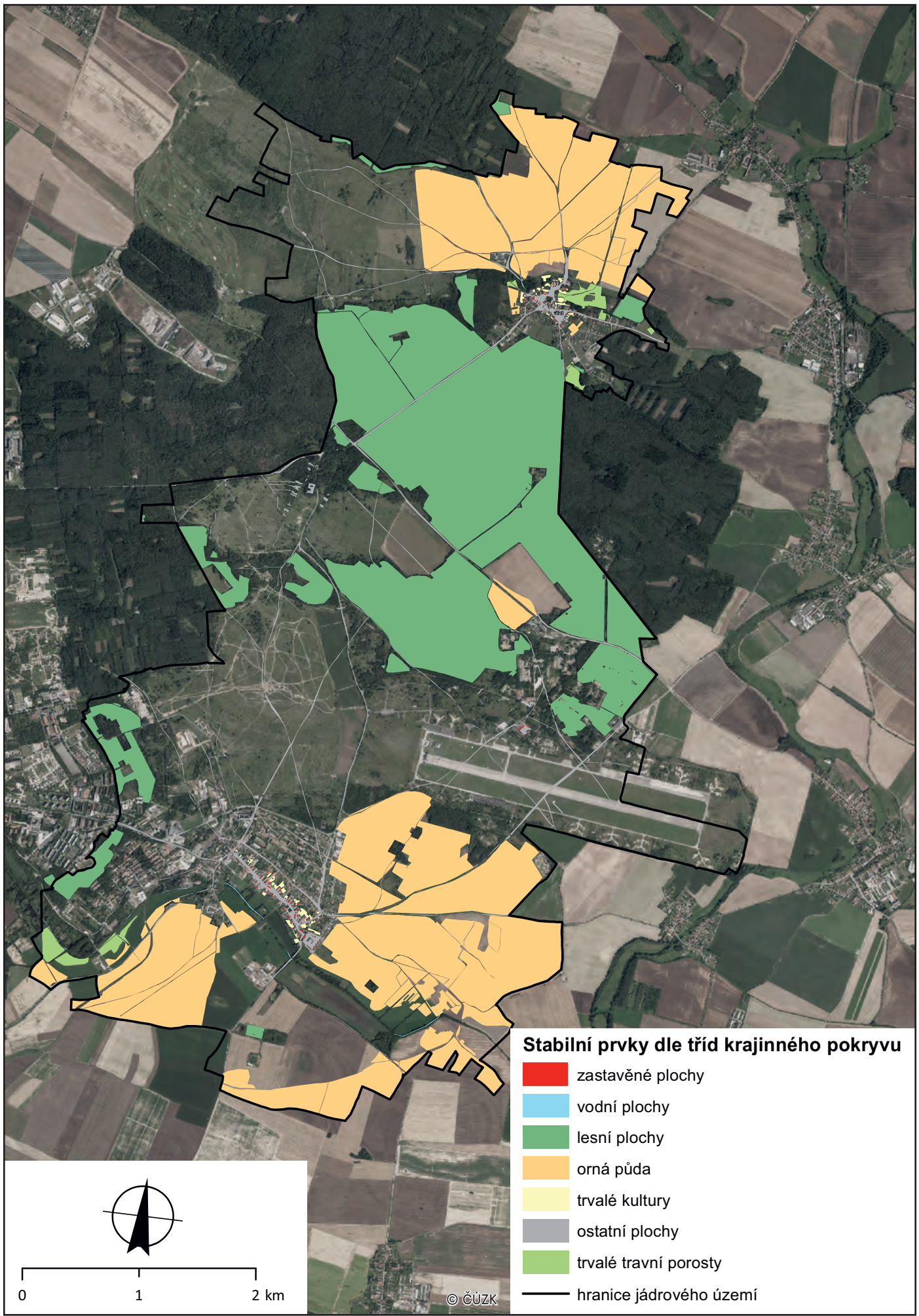
MILOVICE – MILITÁRNÍ A POSTMILITÁRNÍ KRAJINA ZRUŠENÉHO VOJENSKÉHO VÝCVIKOVÉHO PROSTORU

Modelové území Milovice-Mladá, katastry Milovice a Lipník, je velmi dobrým příkladem „mladé“ postmilitární krajiny. Vojenský výcvikový prostor, který zde existoval téměř po celé 20. století, byl zrušen po Sametové revoluci. Krajina (a společnost) teprve hledá náhradní funkce a nové účelné využití. Vojenský výcvikový prostor Milovice, též Milovice-Mladá, vznikl rozhodnutím rakouské vlády v roce 1904. Za 1. světové války byly u Milovic zřízeny dva zajatecké tábory pro ruské a italské zajatce. Po vzniku samostatného Československa vojenský výcvikový prostor dále využívala Československá armáda, bylo zřízeno vojenské letiště Boží Dar. Od roku 1935 zde byl umístěn pluk útočné vzduš. Z 30. let zůstalo ve vojenském prostoru několik zkušebních objektů lehkého opevnění. Za 2. světové války byl VVP využíván německou armádou jako zkušební a výcvikový prostor. V letech 1945–1968 využívala vojenský prostor Československá lidová armáda a po invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 obsadila vojenský prostor sovětská armáda. Ta zde měla své největší soustředění a velitelství tzv. Střední skupiny vojsk. Po odchodu sovětských vojsk byl vojenský výcvikový prostor zrušen s platností k 31. 12. 1991. Území bývalého vojenského újezdu bylo rozděleno mezi okolní obce Benátecká Vrutice, Benátky nad Jizerou, Brodce, Čachovice, Lipník, Luštěnice, Milovice, Smilovice a Straky. V území zůstalo velké množství opuštěných vojenských i civilních objektů včetně vojenského letiště. Tyto stavby byly brzy devastovány a jejich vybavení rozkradeno. Již od 90. let probíhá obnova vhodných staveb, které jsou upravovány především na bytové domy. Počet obyvatel Milovic se zvýšil z původních 1 200 v roce 1991 na současných bezmála 9 000. Modelové území Milovice-Mladá prodělalo tedy dvoji zásadní změnu. První se odehrála na počátku 20. století, kdy se běžná česká venkovská krajina s převládajícím zemědělskou funkcí změnila na zcela odlišný typ krajiny militární. Po zrušení vojenského výcvikového prostoru 1991 dochází k druhé zásadní změně. Současná postmilitární krajina se postupně mění, ale uchovává si mnohé jedinečné rysy a četná specifika militární krajiny, jaká tu existovala po většinu 20. století.

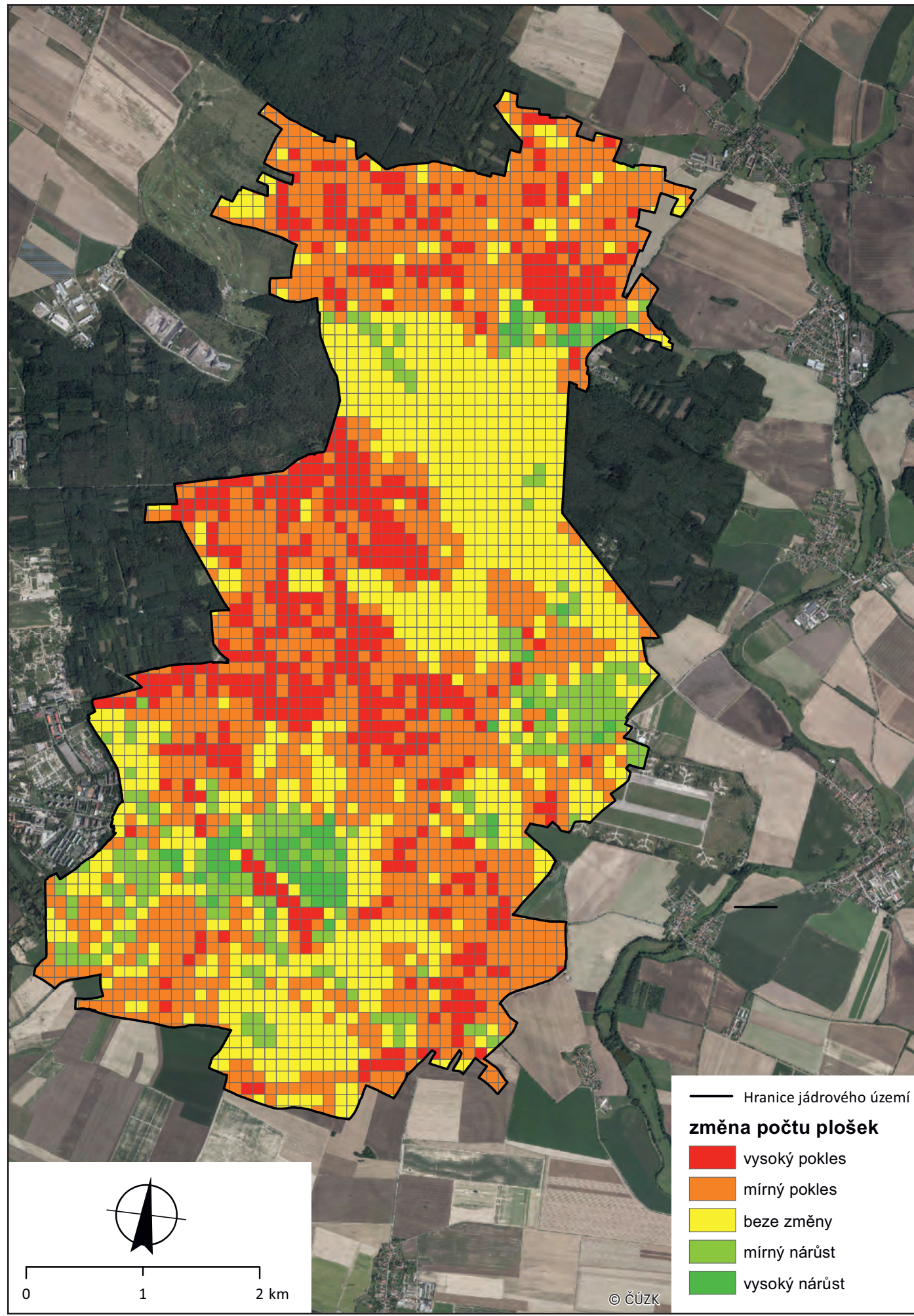
Milovice – militární a postmilitární krajina zrušeného vojenského výcvikového prostoru. Specializovaná mapa s odborným obsahem NAK – výstup Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 („NAKI II“). Financováno MK ČR pod identifikačním kódem DG18P02OV008. Název projektu: „Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zprůstřednění“. Příjemce: Univerzita Karlova – Přírodovědecká fakulta, Ústav pro výzkum kulturní identity. Hlavní řešitel projektu: doc. RNDr. Pavel Chomý, Ph.D. Autoři mapy: Lucie Kupková, Zdeněk Lipský, Markéta Potůčková, Eva Štefanová, Miroslav Čábelka, Dušan Romportl, Tomáš Chuman, Tomáš Janík, Jaroslav Vojta. Praha, srpen 2020.

05 Změny využití krajiny mezi lety 1842 a 2019 pro plochy s rozlohou větší než 0,2 km². Ortofoto © Český úřad zeměměřický a katastrální, www.cuzk.cz.

06 Mapa stabilních prvků využití krajiny mezi lety 1842 a 2019. Ortofoto © Český úřad zeměměřický a katastrální, www.cuzk.cz.

07 Změna struktury krajiny – počtu plošek – mezi lety 1842 a 2019. Ortofoto © Český úřad zeměměřický a katastrální, www.cuzk.cz.